

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **L. K.**, zast. Mgr. Barborou Kubínovou, advokátkou se sídlem Milešovská 1312/6, Praha 3, proti žalovanému: **Městský soud v Praze**, se sídlem Spálená 6/2, Praha 2, v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, o návrhu žalovaného na postup podle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 A 34/2015,

t a k t o :

Věc vedená u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 A 34/2015 **se p ř i k a z u j e** Krajskému soudu v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou ze dne 10. 2. 2015 a jejím doplněním ze dne 13. 2. 2015 se žalobce domáhá, aby žalovanému bylo přikázáno do 15 dnů od právní moci rozsudku vyřídit žádost žalobce ze dne 17. 9. 2014 o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), vedenou u žalovaného pod sp. zn. Si 871/2014 (poskytnutím informací, rozhodnutím o odmítnutí žádosti nebo rozhodnutím o odložení žádosti), a to v rozsahu, ve kterém tak doposud neučinil.

[2] Uvedenou žádostí žalobce požadoval, aby mu byly poskytnuty informace o tom, na které vysoké škole získali soudci žalovaného, kteří rozhodují věc vedenou u žalovaného pod sp. zn. 9 A 167/2012, vzdělání v oblasti práva, tj. titul JUDr. nebo Mgr. [bod a) žádosti]; dále seznam řízení zahájených u žalovaného v letech 2012 a 2013, rozdělených podle jednotlivých senátů, seřazených vzestupně podle data zahájení řízení nebo data nápadu senátu a obsahujících žalobcem požadované údaje, a to označení účastníků řízení, uvedení, zda bylo řízení u senátu ukončeno, případně s datem skončení věci a zda se jednalo o věci vyřizované v přednostním režimu [bod b) žádosti]. Žalobce dále požadoval, aby mu informace uvedené pod bodem b) byly poskytnuty v elektronické podobě na fyzickém nosiči nebo umožněním přístupu k těmto informacím dálkovým přístupem prostřednictvím internetu.

[3] Přípisem ze dne 22. 10. 2014, sp. zn. Si 871/2014, žalovaný žalobci sdělil, že za poskytnutí informací uvedených pod bodem b) žádosti požaduje úhradu a poučil jej, že pokud příslušnou částku neuhradí na účet žalobce do 60 dnů ode dne obdržení přípisu, bude žádost odložena podle § 17 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Jelikož žalobce s uvedeným postupem nesouhlasil, podal k žalovanému *Stížnost na postup při vyřizování žádosti* ze dne 18. 11. 2014, *Stížnost proti požadavku úhrady za poskytnutí informací* ze dne 19. 11. 2014 a konečně žalobu uvedenou výše.

[4] Žalovaný následně podal Nejvyššímu správnímu soudu návrh na přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu podle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Odůvodnil jej tím, že žaloba směřuje proti samotnému žalovanému a žalobce požaduje poskytnutí informací, které se mimo jiné týkají soudců zařazených na úseku správního soudnictví. Proto jsou dle jeho názoru z projednávání a rozhodnutí věci vyloučeni všichni soudci specializovaných senátů žalovaného, a to se zřetelem na poměr k účastníkům. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 – 70.

[5] Žalobce se k návrhu na delegaci nutnou nevyjádřil, ačkoliv byl o jeho podání ze strany žalovaného zpraven (č. l. 17 a 18 soudního spisu).

[6] Podle § 9 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát. Podle § 9 odst. 3 s. ř. s. mají účastníci právo vyjádřit se k tomu, kterému soudu má být věc přikázána. V citovaném ustanovení je upraven případ tzv. delegace nutné, která je podmíněna vyloučením všech soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu, který má věc jako soud věcně a místně příslušný projednat a rozhodnout.

[7] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro aplikaci § 9 odst. 1 s. ř. s. a přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu jsou v nynější věci splněny, neboť danou věc by rozhodovali soudci působící u žalovaného, jehož se současně spor týká. Jedná se tedy o hodnocení nestrannosti soudců, kteří by měli ve vztahu k poskytnutí informací posoudit postup samotného soudu, u kterého působí.

[8] Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky).

[9] Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický stav soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi nalezla stěží uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, také v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, jestli reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem odůvodňujícím závěr, že soudce určitým, nikoliv nezaujatým vztahem k věci disponuje. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv pouze na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, publikovaný jako N 127/6 SbNU 429, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>).

[10] Jak již zdejší soud konstatoval ve svém rozsudku ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70, dostupném z www.nssoud.cz: „*vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti*“.

pokračování

[11] Ve shodě s usnesením zdejšího soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. Nad 67/2015 - 31 (dostupného z www.nssoud.cz), který řešil obdobnou právní otázku, je nutno zmínit, že důvodné pochybnosti o nepodjatosti soudců příslušného soudu lze mít nejen z toho důvodu, že žalovaným je soud, u kterého žaloba napadla, ale zejména z toho důvodu, že se přezkum týká postupu funkcionáře žalovaného, neboť podle § 119 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), jsou předseda a místopředsedové krajského soudu (zde žalovaného Městského soudu v Praze) orgány státní správy soudů (k tomu dále srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2008, č. j. Nad 4/2008 - 47, ze dne 30. 9. 2003, č. j. Nao 31/2003 - 16, či výše zmíněný rozsudek totožného soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70). Tato skutečnost tak zavdává objektivní pochybnosti o nepodjatosti všech soudců specializovaných senátů správního soudnictví žalovaného, a proto již tato skutečnost je dostačující k tomu, aby Nejvyšší správní soud postupoval podle § 9 odst. 1 s. ř. s.

[12] V tomto ohledu je vhodné poukázat i na obecnou právní zásadu „*nemo iudex in causa sua*“, podle které nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci, a ve sporu mezi dvěma subjekty musí vždy rozhodovat nezávislý třetí subjekt. Tato obecná pravidla jsou obecně uznávána jako zásady spravedlnosti, a to i tehdy, jestliže nejsou normativně vyjádřena v pozitivním právu.

[13] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro delegaci nutnou a věc přikázal Krajskému soudu v Praze. O přikázání tomuto soudu rozhodl z důvodu, že obvod tohoto krajského soudu sousedí s obvodem Městského soudu v Praze a že bydliště, resp. sídlo obou účastníků je v Praze.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. dubna 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu